

DOSSIER TALLER EDUCATIU PENSA I ACTUA: TRANSGÈNICS

Àmbit de Ciència d'Arts Santa Mònica

ARTISTES AL LABORATORI

“Pensar Art – Actuar Ciència (Think Art – Act Science)”

17 desembre 2010 - 15 maig 2011

ESPAI LABORATORI

ARTS SANTA MÒNICA (La Rambla, 7)

**Hina Strüver i Matthias Wüthrich, Ping Qiu, Sylvia Hostettler, Christian
Gonzenbach, Pe Lang, Pablo Ventura i Daniel Bisig, Claudia Tolusso, Alexandre
Joly i Wenfeng Liao**

“Pensar Art – Actuar Ciència (Think Art – Act Science)” és una exposició que mostra projectes d'artistes que han establert diàleg amb científics de diverses disciplines. Tots els artistes participants en el programa suís artists-in-labs han realitzat una residència de nou mesos de durada en instituts i departaments de recerca científica.

“Pensar Art – Actuar Ciència” explora les múltiples dinàmiques de les col·laboracions viscudes als laboratoris. Les obres presentades mostren el potencial comunicatiu de les respostes dels artistes a la investigació científica. Es difuminen les percepcions preestablertes de la ciència i l'art. Les investigacions artístiques han quedat vertebrades en tres temes principals de recerca: l'ecologia i el medi ambient, la consciència espacial i les emocions, i les noves tecnologies.

El projecte expositiu a Barcelona aporta un component local amb activitats educatives, de debat i recerca amb metodologies que fomenten una creativitat multidisciplinària. L'exposició a l'Arts Santa Mònica enceta una itinerància que durà el projecte a ciutats americanes, asiàtiques i europees.

Comissariat: Irène Hediguer

Organitza: Arts Santa Mònica - Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Artists-in-labs Swiss Programm

Produeix: Arts Santa Mònica - Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació i Artists-in-labs Swiss Programm

Col·labora: Pro Helvetia, Zurich University of the Arts (ZhdK), Switzerland Institute for Cultural Studies in the Arts

Paral·lelament a l'exposició, des de l'Àmbit de Ciència hem organitzat una sèrie d'activitats educatives adreçades als alumnes d'infantil, primària, secundària i batxillerat. En concret, en aquest dossier presentem el taller escolar Pensa i Actua:

Transgènics que està orientat als alumnes d'ESO i especialment als de batxillerat. Tots els tallers parteixen d'un dels projectes dels 9 artistes que han estat en residència en un centre de recerca durant 9 mesos. Pensa i Actua: transgènics té com a punt de partida el projecte "Regrowing Eden" de dos artistes que han estat en l'Institute of Integrative Biology. Regrowing Eden és una instal·lació que embolcalla tota la façana del Santa Mònica des del 17 de desembre i també una aplicació informàtica que dibuixa un jardí en funció de l'opinió pública de l'enginyeria genètica i els transgènics.

PENSA I ACTUA: TRANSGÈNICS

A partir de l'obra de Hina Strüver i Mätti Wütrich ens plantegem el debat sobre els transgènics. En aquest taller aprendrem què és un gen i què és un organisme modificat genèticament (OMG), quins OMGs trobem als nostres camps i plats i les conseqüències socials, econòmiques i polítiques de l'ús dels transgènics.

El taller inclou la diversitat dels actors implicats i dibuixa l'escenari actual de l'estat de la qüestió. L'objectiu és aportar una sèrie de dades per què els participants puguin elaborar la seva pròpia opinió en base al coneixement fonamentat.

Aquest taller va adreçat a alumnes de batxillerat i es pot adaptar a alumnes de 3er i 4rt d'ESO.

1- Posem en comú els **coneixements previs** del grup en temes relacionats amb la **genètica**: gens, al·lels, cromosomes, codi genètic, bases nucleotídiques, enzims implicats en la duplicació de DNA, tècniques d'enginyeria genètica etc.

2- Abordem el tema dels **transgènics**. Per això fem una dinàmica per veure quins són els coneixements que es tenen sobre aquest tema i la font d'aquest coneixement (Què és un transgènic? Has menjat algun cop un transgènic?)

Com el diferencies? Et donen seguretat? Per què? D'on has tret tota aquesta informació?)

Un dels punts de partida és **l'obra de Hina Strüver i Mätti Wütrich** que embolcalla l'edifici d'Arts Santa Mònica i l'aplicació informàtica que aquests mateixos artistes han elaborat i que els alumnes podran fer servir durant la visita. Aquesta aplicació informàtica es basa en una qüestionari que podeu veure en l'annex 1.

3- Expliquem breument quines són les **tècniques bàsiques d'enginyeria genètica**. Cada grup de treball disposa de material plàstic per poder visualitzar totes les passes en la introducció del gen desitjat en el genoma del organisme que volem modificar. Cada grup simula la creació d'un transgènic: escollir el gen que es vol incorporar, tallar el gen, lligar-ho al genoma del bacteri, introduir el gen a l'organisme, selecció dels organismes que tenen el gen desitjat etc. Segons l'edat i els coneixements previs s'empra un vocabulari més o menys tècnic. Es comparen aquests processos d'obtenció de productes modificats genèticament amb els creuaments entre plantes que es fan des de fa més temps.

4- Seguidament ens atansem cap a algunes de les **problemàtiques socials, ecològiques, econòmiques i polítiques** que se situen en el marc dels transgènics. Per això, es disposa de material gràfic (notícies seleccionades, resums d'alguns articles científics, extractes de llibres etc) i un vídeo especialment preparat per aquesta activitat en el que es recullen les veus d'alguns dels **actors implicats en el debat dels transgènics** al territori català. Concretament, es mostren les experiències d'un investigador en l'Institut de recerca i tecnologia agroalimentaria (IRTA), un activista de Som lo que sembrem- plataforma que va impulsar una iniciativa de legislació popular en el parlament català, un comercial de Monsanto- una de les majors empreses de llavors transgèniques, un científic que estudia els transgènics per desenvolupar medicines, un pagès que cultiva transgènics en els seus camps, un pagès que planta ecològic però els seus camps han estat contaminats per transgènics i diversos consumidors.

5- Un cop visualitzades les diferents vivències dels actors, obrim un **debat** en el grup per tractar les nostres pròpies experiències o posicionaments.

6- En funció de la participació i de l'interès del grup s'introdueixen dos petites activitats referents al tema de l'**etiquetatge** i a **com digerim el DNA** dels aliments que mengem.

El tema de l'etiquetatge, es centra en el cas de la Comunitat Europea, es disposa de diversos productes amb diferents tipus d'etiquetes i es demana que s'expliqui si contenen productes modificats genèticament o no. Seguidament, parlem si es creu convenient afegir o eliminar algun tipus d'informació en aquestes etiquetes.

El tema de la digestió dels gens es visualitza amb uns cubs de colors que simulen cadascuna de les bases nucleotídiques.

Per poder preparar l'activitat es pot recórrer a alguns dels recursos disponibles (veure annex 2).

PROGRAMACIÓ DE LES ACTIVITATS EDUCATIVES DE L'EXPOSICIÓ PENSAR

ART-ACTUAR CIÈNCIA. ARTISTES AL LABORATORI.

TALLERS ESCOLARS

Pensa i actua: transgènics

Dimarts, dimecres i dijous a les 10h i a les 11:30h del 31 de gener al 14 d'abril

Durada 1:15h

Espai Laboratori

Imprescindible prèvia reserva tel. 935671110 i a ciencia_artssantamonica@gencat.cat

A partir de l'obra de Hina Strüver i Mätti Wütrich ens plantejem el debat sobre els transgènics. En aquest taller aprendrem què és un gen i què és un organisme modificat genèticament (OMG), quins OMGs trobem als nostres camps i plats i les conseqüències socials, econòmiques i polítiques de l'ús dels transgènics.

El taller inclou la diversitat dels actors implicats i dibuixa l'escenari actual de l'estat de la qüestió. L'objectiu és aportar una sèrie de dades per què els participants puguin elaborar la seva pròpia opinió en base al coneixement fonamentat.

Experimenta la ciència dels artistes

Dimarts, dimecres i dijous a les 10h i a les 11:30h del 31 de gener al 14 d'abril

Durada 1:15h

Espai Laboratori

Imprescindible prèvia reserva tel. 935671110 i a ciencia_artssantamonica@gencat.cat

A partir dels projectes artístics presentats a l'exposició explorarem la ciència que hi ha al darrere de cadascun d'ells. L'activitat inclou una visita a l'exposició i un apropament íntim a l'experiència que s'adeqüi més al grup en funció de l'edat: *Pinta els moviments del teu cos*, *Construeix un model amb imants*, *Observa la vida microscòpica de l'aigua*, *Crea paisatges i Fes créixer plantes*.

Pinta els moviments del teu cos

L'artista Pablo Ventura ha creat una pantalla interactiva on pots pintar movent el teu cos.

L'objectiu final és programar una coreografia que qualsevol persona o robot pugui repetir.

Construeix un model amb imants

Què passa quan poses dos imants un al costat de l'altre? I si en poses tres o quatre? Què passa quan poses un metrònom al costat de l'altre? I si en poses tres o quatre? Amb el treball de Christian Gonzenbach relacionarem aquest tipus d'interaccions amb el batec del nostre cor i els aplaudiments en un teatre.

Observa la vida microscòpica de l'aigua

Ping Qiu ha observat amb la lupa i el microscopi la vida que hi ha a l'aigua dels rius. Tu què hi veus?

Crea paisatges

Què hi fa un sofà fet de gespa enmig d'una ciutat? I un arbre amb una etiqueta al mig del bosc? Un seguit d'artistes (Claudia Tolusso, Wenfeng Liao i Alexandre Joly) ens fan qüestionar on comencen i on acaben els paisatges urbans i rurals. Crearem el nostre paisatge a partir de diferents materials disponibles en el taller.

Fes créixer plantes

Sylvia Hostettler ha treballat amb la germinació de llavors d'*Arabidopsis thaliana* per veure com afecta la llum al creixement vegetal. Farem germinar llavors i aprendrem a saber l'edat dels vegetals.

SESSIÓ INFORMATIVA PER A PROFESSORS

23 de desembre a les 11h

Durada 2h

Imprescindible prèvia reserva tel. 935671110 i a ciencia_artssantamonica@gencat.cat

En aquesta sessió volem desplegar el ventall d'activitats educatives proposades per l'exposició "ARTISTES AL LABORATORI. PENSAR ART - ACTUAR CIÈNCIA". Experimentarem amb els diferents tallers per tal que pugueu preparar la visita i els tallers a les vostres aules.

TALLERS FAMILIARS

Simple mechanism-strange behaviours

Mecanisme simple-comportaments estranys

Taller familiar amb diversos experiments a càrrec de l'artista Pe Lang (en anglès)

Diumenge 19 de desembre a les 12h.

Durada 2 h

Espai Laboratori

Imprescindible prèvia reserva tel. 935671110 i a ciencia_artssantamonica@gencat.cat

15 places

L'artista Pe Lang després de la seva estada de nou mesos a CSEM (Swiss Center for Electronics and Microtechnology) ens obre les portes a l'exploració de sistemes simples amb cinètiques complexes i comportaments sonors. Els participants del taller construiran objectes mòbils, dispositius sonors i escultures sonores amb materials bàsics.

<http://pelang.ch>

La nanociència a casa

Taller a càrrec de Susana Lièbana, Grup de Sensors i Biosensors (UAB) dins del programa

"Les persones que fan ciència a Barcelona", Observatori de Difusió de la Ciència, UAB

Dimarts 28 de desembre a les 12h

Durada 1:30 h

Espai Laboratori

Entrada lliure. Per ordre d'arribada, fins a completar aforament.

Càpsules de laboratori

Demanem a científics de diversos centres de recerca que portin una part del seu laboratori a Arts Santa Mònica. Per què utilitzen aquests objectes en la seva recerca? Com es fan servir aquests aparells? Quins resultats obtenim? Vine al Laboratori d'Arts Santa Mònica a preguntar tots els teus dubtes sobre què fa un científic en el seu dia a dia.

Diumenges del 30 de gener al 10 d'abril i 8 de maig a les 12h

Durada 1:15

Entrada lliure. Per ordre d'arribada, fins a completar aforament.

30 de gener i 6 de febrer a les 12h

Reactable: Interacció tangible i noves interfícies per a la creació musical amb Sergi Jordà, Grup de Recerca en Tecnologia Musical, Universitat Pompeu Fabra.

13 i 20 de febrer a les 12h

Propietats elèctriques i magnètiques de la matèria a baixa temperatura amb Antoni García-Santiago i Joan Manel Hernandez del Grup de Magnetisme (Universitat de Barcelona)

27 de febrer i 6 de març a les 12h

Els vigilants dels rius amb Romero Roig Martín, Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis-Museu Industrial del Ter de Manlleu (CERM-MIT).

13 i 20 de març a les 12h

Envelleixen les plantes? amb Marta Oñate, Departament de Biologia Vegetal, Universitat de Barcelona.

27 de març i 3 d'abril a les 12h

Disseny de "cervells" per a organismes artificials amb Juan Manuel Moreno Aróstegui i Paul Olivier, Grup d'Arquitectures Hardware Avançades, Universitat Politècnica de Catalunya.

10 d'abril i 8 de maig a les 12h

Modificació genètica de plantes: evolució i agricultura amb Josep Maria Casacuberta i Elena Monte, Centre de Recerca en Agrigenòmica (CSIC-IRTA-UAB).

Totes les activitats estan coordinades per Patricia Homs i Moira Costa (Àmbit de Ciència, d'Arts Santa Mònica)

ANNEX 1

FORMULARI DE «REPLANTANT EL JARDÍ DE L'EDÈN»

«REPLANTANT EL JARDÍ DE L'EDÈN» -Qüestionari de tecnologia genètica

Dóna la teva opinió sobre tecnologia genètica com a imatge artística!

1. Saps què són els organismes genèticament modificats (OGM)?
 - Sí
 - No
 - No ho sap/No contesta
2. Hi penses, o en parles amb altres persones, de la tecnologia genètica i dels organismes genèticament modificats (OGM)?
 - Sí
 - No
 - No ho sap/No contesta
3. Et consideres ben informat sobre la tecnologia genètica i sobre els organismes genèticament modificats (OGM)?
 - Bastant ben informat/da
 - Bastant mal informat/da
 - No ho sap/No contesta

4. Des que va ser expulsada del Jardí de l'Edèn, la Humanitat sempre ha desitjat retornar al Paradís. La tecnologia genètica sembla que és una de les maneres possibles de crear «el Cel a la Terra». Aquesta idea és molt controvertida. Associes la tecnologia genètica i els organismes genèticament modificats (OGM) més aviat amb la idea d'esperança o bé la de risc?

- Més amb la d'esperança
- Tanta esperança com risc
- Més amb la de risc
- Cap de les dues

5. Tria sisplau una de les següents metàfores que t'agradi o amb la que estiguis d'acord:

- L'ADN és una serp còsmica
- Els gens són la moneda del futur
- El genoma com a totxana de la vida
- Els gens són el llibre de la vida
- El genotip és una creació de Déu
- El Genoma és el (diseñi)
- L'ADN és el fil del qual penja la nostra vida

6. La tecnologia genètica és...

(sisplau poseu una creueta a cada filera)

	més	Cap de les dues	més	
perjudicial				útil
perillosa				segura
alliberadora				opressora
moderna				antiquada
bruta				neta
d'alt risc				de baix risc
positiva				negativa
familiar				sinistra
controlable				incontrolable

natural				poc natural
inhumana				humana
poderosa				dèbil
immoral				moral
científica				acientífica
malgastadora				econòmica
irreversible				reversible
necessària				innecessària

7. Hauria de ser legalment exigible que els productes alimentaris que contenen organismes genèticament modificats (OGM) fossin etiquetats advertint-ho?

- Només en el cas en què la qualitat o el valor nutricional hagi canviat
- A voluntat de l'empresa que fa el producte
- Només en cas que es puguin produir reaccions al·lèrgiques
- Sense excepció

8. Si aquesta frase figurés a l'etiqueta del vostre producte alimentari favorit: «Pot contenir organismes genèticament modificats», què faríeu?:

- Pensar que menjar-s'ho no és saludable?
- Voler més informació precisa sobre les modificacions genètiques?
- Pensar que serà més nutritiu o que tindrà més bon gust?
- Esperar que sigui més econòmic?

9. Comprant en el supermercat t'adones que algunes verdures porten l'etiqueta de «genèticament modificada». Què faries?

- Comprar només verdures normals?
- Comprar les verdures OGM?
- Comprar les verdures més barates?
- Comprar les verdures amb més bon aspecte?

10. El metge us ha recomanat una vacuna pel vostre fill. Com preferiria que se li administrés, si tots els mètodes fossin igualment efectius?

- Una injecció administrada pel metge
- Una fruita OGM que conté la vacuna
- No ho sap/no contesta

11. Imagina que hi ha un projecte per cultivar cereals o blat genèticament modificats en un camp prop de casa teva. Què en pensaries d'aquesta escampada de material genèticament modificat en el medi ambient?

- Tendria a estar-hi a favor
- Tendria a oposar-m'hi
- No ho sap/No contesta

12. Amb quina d'aquestes afirmacions sobre la patent dels organismes genèticament modificats estaries més d'acord?

- Sense protecció per als invents, incloent-hi el camp de la biotecnologia, no hi hauria nous fàrmacs o teràpies per lluitar contra les malalties.
- Patentar recursos biològics i coneixement tradicional és bio-pirateria.
- Patentar la vida s'ha de refusar per raons ètiques.
- En animals genèticament modificats, s'hauria de poder patentar l'invent però no l'animal sencer.

13. L'enginyeria genètica (IG) esdevindrà un sector econòmic important mundialment.

Tendries a estar d'acord o en desacord amb aquesta predicció?

- Tendria a estar-hi d'acord
- Tendria a no estar-hi d'acord
- No ho sap/no contesta

14. Es trobarà cura per a malalties greus gràcies a la IG.

Tendries a estar d'acord o en desacord amb aquesta predicció?

- Tendria a estar-hi d'acord
- Tendria a no estar-hi d'acord
- No ho sap/no contesta

15. La gent s'acostumarà a tot el que tingui a veure amb la IG

Tendries a estar d'acord o en desacord amb aquesta predicció?

- Tendria a estar-hi d'acord
- Tendria a no estar-hi d'acord
- No ho sap/no contesta

16. Hi haurà molt pocs productes alimentaris, si és que n'hi ha, que no hagin estat genèticament modificats.

Tendries a estar d'acord o en desacord amb aquesta predicció?

- Tendria a estar-hi d'acord
- Tendria a no estar-hi d'acord
- No ho sap/no contesta

17. La fam en el món disminuirà gràcies a la IG

Tendries a estar d'acord o en desacord amb aquesta predicció?

- Tendria a estar-hi d'acord
- Tendria a no estar-hi d'acord
- No ho sap/no contesta

18. La pol·lució disminuirà gràcies a la IG

Tendries a estar d'acord o en desacord amb aquesta predicció?

- Tendria a estar-hi d'acord
- Tendria a no estar-hi d'acord
- No ho sap/no contesta

19. Els productes industrials haurien de ser considerats segurs a no ser que es demostrï el contrari.

- Sí
- No
- No ho sé

20. S'hauria d'exigir que la indústria desenvolupés tecnologies sense cap risc.

- Sí
- No
- No ho sé

Directament a l'avaluació o 8 preguntes addicionals?

Gràcies per contestar el qüestionari. Tenim prou respostes per calcular el teu perfil sobre tecnologia genètica. Ara tens dues opcions:

Gràcies, vull anar al càlcul del perfil!

Vull respondre 8 preguntes interessants addicionals!

21. Quins riscos i esperances veus vinculats a la tecnologia genètica i als organismes genèticament modificats?

Posa una creueta per filera

	Esperances	Cap	riscos	
Eradicar malalties, lluitar contra plagues				Hibridacions irreversibles, transferències genètiques

				incontrolables, resistència a pesticides no desitjades
Minimitza l'ús de fertilitzants i les pèrdues de collita				Reducció de la fertilitat del sòl
Millora la qualitat dels queviures				Disminueix la seguretat dietètica del menjar
Incrementa el rendiment d'animals de granja, usa animals per produir òrgans per a transplantaments humans				Viola la dignitat dels animals
Més gran varietat de productes				Pèrdua de varietat vegetal
Assegura la qualitat dietètica				Pèrdua del domini de la producció
Recerca amb beneficis				No hi ha recerca independent
Innovació mitjançant tecnologia genètica				Explotació del coneixement indígena/mètodes ecològics i recursos locals
Internalització dels beneficis				Externalització dels costos

22. Al teu parer, són adequades les lleis reguladores de la tecnologia genètica actuals en el teu país? S'haurien de desenvolupar o s'haurien d'abolir?

- S'haurien de desenvolupar
- S'haurien d'abolir
- Són adequades
- No ho sap/no contesta

23. Quina informació bàsica s'hauria de prendre en consideració abans que un govern aprovés la creació d'una planta que sigui OGM?

- Una planta que sigui OGM representa una millora respecte les plantes actuals?
- Una planta que sigui OGM podria tenir efectes secundaris sobre altres plantes o insectes (per exemple, la creació de super-insectes o super-males herbes)?
- Hi ha estudis de llarg abast sobre la salut i la seguretat de la població, dels animals i del medi ambient?
- Què diu la informació dels productors de llavors respecte dels possibles efectes de les plantes en el medi ambient?

24. Els individus i els grups que produeixen organismes genèticament modificats

- Són punters d'una revolució alimentària
- Ho fan pels diners
- Ho fan perquè els interessa el tema
- Estan preocupats per la fam creixent en el món degut al creixement demogràfic
- Estan preocupats pel medi ambient degut a l'abús de fertilitzants i pesticides

25. Segons el teu parer, quin grup interessat té més poder i influència sobre les decisions que es prenen respecte de la tecnologia genètica i els OGM?

- Científics, experts, universitats

- Polítics, buròcrates, l'estat
- Multinacionals, indústria
- Productors alimentaris/granjers, minoristes alimentaris/supermercats
- Organitzacions del Consumidor, mediambientals i de drets dels animals
- Grups religiosos-espirituals, esglésies
- Periodistes, mitjans de comunicació
- Artistes

26. Estàs més a favor o més en contra de l'anomenada tecnologia genètica «roja», és a dir, l'ús de la tecnologia genètica en medicina per el desenvolupament de diagnòstics i tractaments terapèutics i medicacions?

- Més a favor
- Més en contra
- No ho sap/no contesta

27. Estàs més a favor o més en contra de l'anomenada tecnologia genètica «verda», és a dir, l'ús de tecnologia genètica en cultius, l'ús de plantes modificades genèticament en agricultura i producció alimentària?

- Més a favor
- Més en contra
- No ho sap/no contesta

28. Estàs més a favor o més en contra de l'anomenada tecnologia genètica «verda», és a dir, l'ús de microorganismes genèticament modificats en la producció d'enzims o tecnologia genètica «blanca», o química fina per a ús industrial, en microbiologia i tecnologia mediambiental?

- Més a favor
- Més en contra
- No ho sap/no contesta

I finalment, algunes preguntes sobre tu...

Per a l'avaluació del qüestionari, resp. la col·locació de la teva «planta» en el «Jardí virtual de l'Edèn», necessitem la següent informació (totes les dades seran anònimes)

ANNEX 2 RECURSOS DISPONIBLES SOBRE EL TEMA DELS TRANSGÈNICS

WEBS

Què, qui, com programa dedicat als transgènics

<http://www.tv3.cat/pprogrames/quequicom/qqcSeccio.jsp?seccio=programa&idint=147>

Q

Singulars: Torna el pa amb Gustavo Duch i Pere Puigdomenech

<http://www.tv3.cat/videos/3228570/Pere-Puigdomenech-i-Gustavo-Duch-Torna-el-pa>

Som lo que sembrem

<http://www.somloquesembrem.org>

<http://somloquesembrem.wordpress.com/2009/12/04/182/>

Institut de recerca i tecnologia agroalimentària

<http://www.irta.cat>

Principi de precaució de la Unió Europea

http://europa.eu/legislation_summaries/consumers/consumer_safety/l32042_es.htm

Guia vermella i verda dels transgènics (Greenpeace)

<http://www.greenpeace.org/espana/campaigns/transgenicos/consumo/gu-a-roja-y-verde>

Recursos educatius

<http://www.xtec.cat/~ivilater/enlinia/transgenics/index.htm>

<http://www.edualter.org/material/transgenicos/transg.htm>

Altres

<http://catalunya.isf.es/sobirania/index.php>

<http://alianzasoberanalimentaria.org/index.php>

<http://www.moviments.net/ilp/Multimedia>

LLIBRES

Convivint amb transgènics, Bueno, D. Editorial UB

Semillas peligrosas, Smith, J. Editorial Terapias Verdes, Col·lecció Contrapunto,

Barcelona 2006

DOCUMENTALS

- Alimentos Transgénicos – Canal Historia (2001). Duració: 56 min.
Documental crític amb els transgènics. Contaminacions blat de moro Starling a EEUU, etc.
- La Nueva Bioesclavitud – Canal Odisea (2001). Duració: 44min.
Transgènics, pesticides, Percy Schmeiser.
- Que Comemos Hoy - Documanía (2002). Duració: 51mín.
Agricultura ecològica e intensiva.
- Privatizando el Mundo – Canal Odisea (2002). Duració: 52 min.
Globalització, capitalisme, Monsanto, Vandana Shiva.
- Somos Lo Que Comemos – Documentos TV (2002). Duració: 48 min.
Indústria de l'alimentació, salut, entrevista a Juan Felipe Carrasco de Greenpeace.
- Historia de las Cosechas por MONSANTO (2002). Duració: 1h
Documental protransgènic
- Siembra Letal (2003) Duració: 48 min.
Documental sobre la situació a Argentina, transgènics, agrotòxics, soja, ecologia.
- The Corporation I, II y III (2003). Duració: 2h 53min. 3 parts de 60 min. Aprox.
Capitalisme, hormona del creixement Boví, anàlisi del funcionament de les corporacions.
- Hambre de Soja (2004). Duració: 50min.
Documental sobre els transgènics a Argentina.
- La Vida Se Nos Va de las Manos (subtitulat) (2004) Duració: 1h 34min.
Contaminacions, situació dels transgènics a la India, Vandana Shiva, salmó transgènic, etc.
- El Futuro de la Comida (Català) - 60 Minuts (2004) Duració: 58min

Transgènics de l'estil El Mundo Segun Monsanto però amb alternatives al consum.
La versió en anglès subtitulat a l'espanyol dura 1h 28 min.

- La Guerra de los Cultivos Transgénicos – Canal Odisea (2004). Duració: 46 min.
Entrevista al Dr. Seralini.
- Nosotros Alimentamos el Mundo (subtitulat) (2005). Duració: 1h 35min.
Documental sobre els processos industrials de producció del menjar. Al final entrevista al President de la Nestle.
- A Silent Forest (Subtitulat) (2006). Duració: 47 min.
Arbres transgènics.
- TranXenia (2007) Duració: 37min.
- Food Inc. (Subtitulat) (2008) Duració: 1h 33min.
Indústria alimentària.
- Sembrando Dudas – Linea 900 (2007) Duració: 23 min.
Transgènics, salut, contaminacions, entrevista a Assumpta Codinachs, etc.
- El Hambre de los Campesinos (2007). Duració: 2 parts de 52 min.
- El Mundo Según Monsanto (2008) Duració: 1h 48min.
- De la Mata a la Olla (2008) Duració: 47 min.
- La Guerra de la Soja – En Portada (2009). Duració: 40 min.
Documental de la Llúcia Oliva sobre els transgènics a Paraguai i Argentina.
- Aprender a Menjar Aprender a Viure – EntrePobles (2009) Duració: 20 min.
Menjadors ecològics, sobirania alimentària, agricultura ecològica.
- Guardianes de las Semillas (Semillas en Peligro) – La Noche Temàtica (2010).
Duració: 58min.
Fam, canvi climàtic, banc de llavors Svalbard i transgènics.

- Semillas Esclavas – TVE (2010). Duració: 42 min.
Biotecnologia, transgènics a Espanya, etc.
- Nuestros Hijos Nos Acusarán (2008) Duració: 112 min.
- Tres Historias y un Vaso de Leche (2007) Duració: 26 min.
Sobirania alimentària, Paraguai, Galicia, acció antitransgènica al Port de Barcelona.
- Cosecha del Miedo - Canal Historia (2001).